

## RAADSINFORMATIEBRIEF

**Van**

college van burgemeester en wethouders

**Vergadering van**

18 juni 2024

**Kenmerk**

Z/24/068497 / D/24/140794

**Portefeuillehouder**

Roy Luca

**Portefeuille**

Openbare Ruimte/IBOR

**Opsteller**

Koning, Dennis de

**Onderwerp**

Bescherming bastions Torenwal - Hogewal

**Kennisnemen van**

deze raadsinformatiebrief waarin het college aangeeft hoe, tot op heden, uitvoering is gegeven aan de motie “Vreemd-Biotoop Bastions Torenwal en Hogewal intact laten d.m.v. aanpassing van de geplande werkzaamheden aan de bastions (12 oktober 2023)”.

---

**Inleiding**

De Singelvisie is in 2014 vastgesteld vanuit de noodzaak om de oude, vervallen beschoeiing langs de Singel te vervangen. In de visievorming is er met verschillende belangenpartijen gekeken welke kansen en ideeën er aan de noodzakelijke vervanging gekoppeld konden worden. Een belangrijk onderdeel was het in de oude situatie terugbrengen van de contouren van de vestingwerken. Zo ook bij de bastions aan de Hogewal en Torenwal.

Vanaf 2015 is er in deelprojecten uitvoering gegeven aan de Singelvisie. Inmiddels is bijna de gehele beschoeiing langs de Singel vervangen. Momenteel bevindt de uitvoering van de Singelvisie zich in de laatste fase, namelijk het realiseren van de constructieve beschoeiing rondom de bastions. De oevers bij de Polanerbaan tegenover Defensie-eiland worden niet meer uitgevoerd door dit project. Ze worden meegenomen in de ontwikkeling van het Stationsgebied.

Sinds 2019 is er regelmatig gesproken over het aanbrengen van een beschoeiing langs de bastions. Dit heeft geleid tot meerdere aanpassingen aan het oorspronkelijke ontwerp. Van rechtgetrokken, kale wallen met een wandelpad onderaan, naar het behouden van de huidige wallen en de daarop aanwezige bomen en planten. Hierbij is de constructieve veiligheid van de bastions steeds het uitgangspunt gebleven. Deze wordt geborgd door het aanbrengen van een constructieve beschoeiing. Dit op advies van ingenieursbureau Sweco.

Uw raad heeft vervolgens in een motie gevraagd onderzoek te doen naar de mogelijkheden om binnen de uitgangspunten, veiligheid, budget en tijd aanpassingen te doen die de omgeving zo weinig mogelijk aantast en natuurwaarden toe te voegen.

---

**Kernboodschap**

In deze raadsinformatiebrief informeert het college u hoe er invulling is gegeven aan de punten en strekking van de motie. Hieronder wordt per punt aangegeven hoe invulling is gegeven aan de motie.

*1. Het ontwerp van de beschoeiing voor de constructieve veiligheid van de bastions te herzien, in samenwerking met de ecooloog, de gemeente, en natuurgroepen\*, en voor verdere detaillering in gesprek te blijven.*

De afgelopen tijd heeft de projectgroep meerdere gesprekken gevoerd met onze ecooloog, Hart voor Natuur Woerden en het Biodiversiteitsteam Woerden. Het uitgangspunt van deze gesprekken is steeds geweest; alleen een constructieve beschoeiing daar waar noodzakelijk en natuurvriendelijke oevers daar waar mogelijk. Op basis van deze gesprekken zijn er verschillende voorstellen onderzocht om het ontwerp aan te passen. Dit heeft geleid tot een ontwerp, waarbij de beschoeiing over bijna de gehele lengte is verplaatst naar het water toe. Deze verplaatsing zorgt ervoor dat het aantal te kappen bomen tot een minimum is teruggebracht. Daarnaast wordt ten zuiden van de bastions een deel van de beschoeiing weggelaten. Dat is gedaan zodat er een natuurvriendelijke oever ontstaat.

Het is ondanks de verschillende gesprekken en de daaruit voortgekomen aanpassingen aan het ontwerp, niet gelukt om binnen de meegegeven kaders en geldende wet- en regelgeving een ontwerp van de constructieve beschoeiing te presenteren waar ook de natuurgroepen zich volledig in konden vinden.

Het college is echter van mening dat de aanpassingen die aan het ontwerp zijn gedaan, de maximaal haalbare zijn binnen de uitgangspunten, wet- en regelgeving en de belangen van andere stakeholders en het bevoegd gezag.

Voor de verdere detaillering van het ontwerp blijft de projectgroep in gesprek met de ecooloog en de natuurgroepen. Daarbij heeft zij de overtuiging dat een deel van de bezwaren van de natuurgroepen alsnog kunnen worden weggenomen. De komende periode wordt deze detaillering uitgewerkt in overleg met de ecooloog en natuurgroepen.

*2. M.b.t. de werkzaamheden aan de bastions de op 5 oktober overeengekomen uitgangspunten te hanteren.*

In de gesprekken van de projectgroep met de verschillende stakeholders, in de onderzoeken en voorstellen zijn die uitgangspunten meegenomen als kader. Binnen dit kader is gezocht naar ruimte voor behoud van natuur en het versterken van de natuurwaarden op de bastions. We hebben dit in hoofdlijnen vertaald naar, alleen constructieve beschoeiing wanneer noodzakelijk en natuurvriendelijke oevers waar mogelijk.

*3. De aangepaste werkzaamheden te laten passen binnen het budget dat daarvoor beschikbaar is gesteld.*

Alle gesprekken, gevraagde adviezen, onderzoeken, aangepaste voorstellen en aanpassingen aan het ontwerp passen binnen het beschikbare budget. Op dit moment is het overgebleven budget precies voldoende om de werkzaamheden, zoals toegestaan, uit te voeren. Er is geen budget meer beschikbaar voor drastische aanpassingen. Voor de gesprekken over de detaillering en de uitvoering van de uitkomst daarvan is nog beperkt budget beschikbaar.

*4. Bij de werkzaamheden te voldoen aan de zorgplicht m.b.t. de constructieve veiligheid en andere verplichtingen in het kader van de Wet Natuurbescherming.*

Het bijgesloten ontwerp voldoet aan de zorgplicht m.b.t. de constructieve veiligheid. Hiervoor is een aanvullende berekening opgeleverd door Sweco. Ook aan andere verplichtingen voortkomend uit wet- en regelgeving zoals, bijvoorbeeld natuur en monumentenwetgeving wordt voldaan. Inmiddels is de vergunning dan ook verstrekt. De werkplannen van onze aannemer worden overlegd met onze ecooloog en worden, daar waar nodig, aangepast aan haar advies. Overigens starten de werkzaamheden niet voor eind september, zodat we de natuur minimaal verstoren.

*5. In de verdere voorbereiding van de werkzaamheden te streven naar een minimalisering van de kapwerkzaamheden, waardoor een ontheffingsaanvraag Wet Natuurbescherming niet nodig zal zijn*

Het ontwerp bestaat onder meer uit het verder in het water plaatsen van de constructieve beschoeiing. Hierdoor hoeft er een minimaal aantal, waarschijnlijk slechts twee, bomen gekapt te worden. Van deze bomen houden wij, indien mogelijk het wortelpakket in stand. Ook wordt de stronk en het wortelpakket van één omgevallen boom behouden om de natuurwaarde te vergroten. Er is geen ontheffingsaanvraag Wet Natuurbescherming nodig voor de werkzaamheden.

*6. Waar het nuttig en haalbaar is, te kijken wat er extra mogelijk is voor natuurbehoud, natuurverrijking en het vergroten van de biodiversiteit.*

Er is afgesproken om extra kasten voor vleermuizen en mezen op te hangen. De opdracht voor het plaatsen daarvan is inmiddels verstrekt. Daarnaast onderzoekt de projectgroep in samenspraak met de ecooloog en natuurgroepen de mogelijkheden voor verdere versterking en behoudt van natuurwaarden. Hierbij ligt de nadruk op de overgang van water naar land en de beplanting rond de oevers.

*7. Het plan ook met de overige belanghebbenden, zoals de RK kerk en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te bespreken.*

De projectgroep heeft gesproken met Stichting Hugo Kotensteyn. Zij delen het standpunt van de natuurgroepen. Verder zijn er meerdere gesprekken gevoerd met Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en de Rooms Katholieke kerk. Hierbij zijn de verschillende ontwerpen besproken. Het uiteindelijke ontwerp heeft hun instemming. Daarnaast heeft ook het Commissie Omgevingskwaliteit en Erfgoed Woerden positief advies gegeven op het laatste ontwerp.

*8. Van deze herziening geen haastklus te maken en indien nodig het budget voor de werkzaamheden naar volgend jaar*

*over te hevelen.*

We zijn inmiddels in het nieuwe jaar en hebben de tijd genomen om zorgvuldig alle belangen aan te horen, te bespreken en af te wegen. Het bijgesloten ontwerp is daarvan de uitkomst.

---

### **Financiën**

Het budget is kaderstellend. De middelen voor de uitvoering zijn beschikbaar en toereikend. Echter is er geen budget meer voor verdere gesprekken of aanpassingen aan het ontwerp van de beschoeiing.

---

### **Vervolg**

De vergunningsaanvraag is ingediend en de vergunning is verleend. Hierop is een bezwaar ingediend. De behandeling en/of afhandeling van het bezwaar verloopt via de Bezwaarschriftencommissie. De werkzaamheden voor de bastions zijn inmiddels in opdracht gegeven. De werkzaamheden staan gepland om eind september uit te voeren. In de tussentijd blijft de projectgroep onder andere in overleg met Hart van Natuur Woerden en het Biodiversiteitsteam Woerden over de mogelijke maatregelen, waarmee we natuurwaarden kunnen behouden of verbeteren op de bastions.

Indien de uitkomst van de Bezwaarschriftencommissie impact heeft op het beschreven vervolg, dan zal het college u hierover informeren.

---

### **Bijlagen**

- Bestektekening Hogewal en Torenwal Beschoeiingslijn definitief, D/24/147869
- COEW Verslag 240312 - 383, D/24/147870
- Motie vreemd- Biotoop Bastions Torenwal en Hogewal intact laten d.m.v. aanpassing van de geplande werkzaamheden aan de Bastions, D/24/147855